



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ioan. Petri Maffei, Bergomatis, E Societate Iesv,
Historiarvm Indicarvm Libri XVI.**

Maffei, Giovanni Pietro

Antverpiae, 1605

E Petri Mascareniae Litteris Lernate datis pridie Non. Martij, 1569.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11473

uiferent, simulque animauit hominem, & hortatus est ut Petro Mascarenio vteretur, qui tum in ora contraria versaretur. Regnum verò Gorentalij frequentissimum est: nec dubium quin si Rex Christiana susceperit sacra, ceteri quoque sint suscepturi. Huic finitimus est Rex qui dicitur Botum. is latius etiam imperat. Alia multa regna gentesque consultò prætereo, ne augeam dolorem vestrum, commemorando tot animarum interitu: quos ego vel pro vniuersi tantum salute (si res exigat) vitam libenter posituros esse non dubito.

E PETRI MASCARENIAE LITTERIS

Lernate datis pridie Non. Martij, 1569.

QVando apud Selebes hoc anno versatus sum, non ab re fore existimaui, si ad vos, quæ sint ibi gestaper-scriberem, ut cum tantam mellis copiam in tanta operariorum inopia cognoueritis, cuncti Domino supplicetis, uti quam plurimos dignetur huc mittere.

Sionis Rex, quod iam audisse vos reor, cõuersus ad Christum est, & sacro baptismo initiatus in ora Manadi, quo tẽpore Didacus Magalianes ibi fuit. ea de causa intra sexdecim menses totum regnum ab eo defecit, vno duntaxat oppido excepto, quod ille cum parente fratribusque confugit, atque inde ad hoc Lernatis Castrum se contulit, opem à Lusitanis implorans. Interea diuina adspirante clementia, populares eius ad sanitatem reuersi, Regem in patriam reuocant imperata facturi. celox ad eum deportandum à Lusitanis instruitur, vnà discessimus ipso natali die Sancti Bartholomei: proximo die dominico in ora Manadi sacra missæ peregrimus. ibi cognitum est dimidiam tantum regni partem ab Rege stare, ceteros in defectione persistere. Inde ad Sionem urbem appulsi, iactis anchoris, oppidanos de regis aduectu fecimus certiores. ij simulatque audierunt Lusitanorum nati delatum Regem, quamquam teneret arcem aduersa factio, nihilominus Principes ad nauem usque accedere sese dedentes, ac Regis pedes multis cum lacrymis osculantes.

Substiteramus ibi iam triduum, nec hostes ad pacem adduci poterant. Quocirca Nauarchus, itẽmque Cõsalus Vrtadus, cum sua cohorte descendunt: ad hos arma-

ti ad

ti adiunguntur trecenti ex iis qui Regi fauebant. Quare perterriti hostes arce deserta in montes recepere sese. Septembris mensis tunc agebatur, iamque aderat dies praefinita Nauarcho, ut se cum reliqua Lusitanorum classe coniungeret. Quocirca solutis anchoris, natali die Mariae Virginis, ex eo loco peruenimus ad pagum miliarium circiter trecentarum, quibus Consobrinus quidam regius imperat. ibi remansimus celoce abeunte ego & Rex cum Lusitanis duobus: nec mora templum excitatum est. in eo Regis Patrem, qui ibidem erat, sacro baptismate abluimus, venerandum senem, ad Christianam fidem valde propensum, & ingenio imprimis mitem ac docilem.

Septembri exeunte, cum neophytos Manadenfes inuisere decreuissem, Rex ipse cum multis e suorum numero me prosequi statuit dum ornantur nauigia, e Sanguim insula honestissimi quique viri ad me venerunt, rogantes ut irem ad Regem suum Christianis initiandum sacris: cuius rei magnam ipsi quoque voluntatem ostenderunt, cum signis aliis tum vero coma extemplo tondenda, quam alunt mulierum more valde promissam. quorum ego studiis optimis obsequendum ratus, praesertim quod ea ratione ad insulae Sanguim totius (quae sane magna est) conuersionem aditus patefieret, admodum laetos dimisi pollicitus me ad eos esse venturum. ij simulac patriam attigere nouas aedes nobis excipiendis extruere aggressi sunt. inde paucis interiectis diebus Regis Cognatus, cuiusdam viri principis filio comite, preclare instructo nauigio venit ad me deducendum. parata iam erant Regis quoque Siens octo nauigia. Itaque is etiam mihi cum sua cohorte se comitem praebuit.

Festo die sancti Francisci mane profecti vespere ad Sanguim accessimus: postridie Rex insulae cum optimatibus ingenti omnium gaudio nobis obuiam prodire.

Vrbs regia, & insulae totius nobilissima, Calanga appellatur: eo sumus deducti, ac triduo post promulgauimus Euangelium: quo perattente audito Rex & Regina primoresque respondent, meam sibi orationem vehementer probari: proinde magnopere velle se fieri Christianos. Moratus igitur ibi sum quoad fuit necesse ad praecipuam sexus vtriusque nobilitatem sacro baptismate expiendam. quo illi suscepto redemptionis humanae mysterio, dici vix potest quantum voluptatis & gaudij non solum animo

ceperint, sed etiam publicè ostenderint. Neque tamen inter hasce gratulationes vel Reges ipsi vel ceteri de salute animarum serió mecum agere & querere destiterunt: planè ut nostra domus in primis laxa dies noctesque auditoribus esset referta.

Decretum est etiam communi consilio, ut veneranda crucis trophæa statuerentur: eamque crucem sua ipsi manu viri nobiles è ligno pulcherrimo fabricati sunt. Ô spectaculum vestris oculis perquam iucundum fratres mihi carissimi, si vidissetis Regum illud pat, Sionis & Sanguim, Christi Domini crucè primùm sublatà in humeros, deinde proceribus certatim adiuuantibus, defixam & erectam nixogenibus cum vniuersa multitudine suppliciter adorantes.

Interea tempus aduenerat Cauripanos neophytos inuicendi: ea res magno sanè mœrore Sanguimanos affecit, quos ego ut potui leuavi, pollicitus me reuisurum ipsos in reditu. rogatus ab iisdem ut ante discessum, arcem extruendo templo describerem, pecuniam in id corrogatam præstò futuram in tempore: æquatam & amœnam agri planitiem illis ad mare assignauì, densis confitam arboribus, quæ arbores intra sex horas vniuersæ (& quidem Principum manibus) prorsus excisæ: tantus eos ardor animi, tantum noui templi desiderium cæperat. Quinetiam Rex deuexa iam ætate, cum propter infirmitatem corporis exercere sese ipse cædenda silua non posset, instabat tamen ac præerat sedulus operi, ceterosque hortabatur. Regina verò iussit nuntiari, se quoque cum feminis purgando solo herbisque vellendis in eius laboris ac meriti partem esse venturam. Ad extremum cum non liceret mihi apud eos esse diutius, ab Rege ipso & à nobilissimis quibusque honoris causa ad nauem deducti conscendimus. Lusitanis duobus, qui mecum erant, singula donata mancipia. Regis præterea iussu propinquus ipsius & alius irem summo loco natus adolescens actuario nos prosequenti sunt.

Erat adhuc nobiscum Sionis Rex, cuius in regnũ simulatque peruenimus, nauigia comparari imperauit, ut nos in Cauripam comitaretur ipse cum magno Principum numero: itaque regno bellicis copiis præsidiiisque firmato, nauibus quinque profecti Kal. Nouembris, altero die Mandum attigimus: ibi versati sumus ad dies decem: interea Batachini (sic enim appellantur hi populi) ad me detulerunt

hominum

hominum esse plus centum millia, qui iam pridem auidè baptismum expeterent, simulque Regem Sionis rogarunt, vt ea de re mecum ageret: sed ego cum cernerem eius ore neophytos esse permultos, nos autem ita paucos, vt nō nisi rarò ad eos adire possemus: excusavi me vt potui, præbuiq; spem fore, vt à patribus, qui ad Selebes erant com morandi causa venturi, baptizarètur: me verò non aliam ob causam eò accessisse, nisi vt factos iam Christianos inuiserem.

Inde cursum in Cauripā intendimus, & ex itinere ad oppidum quoddam Regis Bolonis maximè nobile naues appulimus, vt relictum ibi à Didaco Magaliane adolescentè acciperè, mecumq; perducerè. Rex Bolonis Manadi Regis est filius, Mahometanus ille quidè, sed ad Christiana sacra propensus. is aberat eo tēpore passuum ferme ducenta millia. Mater autè ipsius vbi cognouit me portū introisse, misit, qui me & cibariis & humanissimis verbis exciperet, sed mihi nequaquā eo loco morandū existimaui. Itaque adolescente, quem dicebam, in nauem accepto, Cauripam denique attigimus, magna tum neophytorum tum etiā ethnicorum lætitia, cuius non obscura dedere signa quādiu ibi mansimus. neque verò parum nos occupatos habuit gētis eius religio ac pietas: ita vt nostrū hospitium celebraretur assiduè vel à neophytis, quos in fide cōfirmabamus, vel ab ethnicis, qui salutaribus rudimentis ac præceptis imbuebantur, quos ego tamen baptizare nolui, quamquam id ipsum efflagitantes, ob eas ipsas causas, quæ mihi apud Batachinos occurrerant, dixi aliquem è patribus ad eos habitandi causa venturum: atque hac spe iniectā digressi, inde Sionem ineunte Ianuario mense tenuimus.

Consalvus Pereria Lusitaniæ classis Præfectus Regi Sionis receperat, se illi aduersum rebelles subsidio esse venturum. iamque Ianuarius erat in exitu, nec dum ille aderat. in ea expectatione cōparuere duo nauigia, quibus Rex comite meprodiit obuiam, ratus esse de classe Præfecti, sed à Lusitano Mendornela, qui iis nauigiis vehebatur, cognitum est, Lusitanicam classem vi tempestatis in Malucū abreptam. Sanè molestus nobis fuit is nuncius. cognita mœroris causa Mendornelas ipse Regi se suosq; milites liberatiter detulit. ac diuino fauente numine ita se præclare gessit, vt paucis diebus duo cœperit oppida vel ipso loco, vel propugnatoribus & armorum apparatu imprimis munita.

ea victoria sedati & compressi tumultus: vniuersa insula in sui Regis potestatem redacta: Selebes Lusitanorum virtute perterriti.

Regis huiusce fides ac bonitas præter æterna, quæ (vt speramus) manent illum in calis præmia, felicem etiam hunc rerum exitum videtur in terris esse promerita: vsque aded nos officiosè & amanter est prosequutus, quacumque nobis apud Selebes contigit iter facere, nusquam à læcere nostro discedens. Itaque in eius gratiam magnus etiã nobis est honos habitus. nec solùm in deducendis nobis officio fungebatur, sed etiam fidei Christianæ præconem se præbebat, exponens quàm illam sibi frugiferam ac salutarem expertus esset. nobis verò apud eos populos pro sua probitate pioque animo gratias agebat ingentes: & cum alia tum illa præcipuè prædicabat, se in exilij sui calamitate benignè à nobis exceptum ac sustentatum. denique in regnum nostrò beneficio restitutum esse; quibus ille rebus animos hominum non mediocriter permouebat, nec apud neophytos modò, sed etiam apud Lusitanos ipsos magna nostrum nomen ponebat in gratia.

Pacato igitur (vt dixi) regno, Rege salutato, Lerate reuerfus sum. mecumque regis filium duxi natu maximum, indolis egregiæ, nonum circiter agentem annum: què ipse mihi tradidit Parens educandum apud nos.

EX LITTERIS SEBASTIANI FERDINANDI
ad Præpositum Generalem Societatis IESU, datis
Goa mense Nov. 1, 62.

IDibus Septembris, cum naues huc è Lusitania peruenissent, litteræ tuæ nobis redditæ sunt, è quibus magna cū animi voluptate accepimus quæ per nostros homines in Europa gerantur à Domino. & quoniam non ignorabam vos itè res Indicas libèter solere cognoscere: faciendū mihi existimaui vt huius anni potissimū ad vos acta perscriberē.

Atque vt à nostro Collegio exordiar, sumus hoc tempore octoginta & octo, præter eos qui in aliis neophytorum ecclesijs tum in hac insula Goa, tum in Ciorano Salletisq; versantur. Gymnasia nostra grammatices, plures in classibus diuisa, discipulos sexcetos circiter cōtinent. ij, diligēter curatur vt cū lucubrationibus & exercitationibus literariis,
studium